

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **JUDr. S. L.**, zastoupeného JUDr. Ladislavem Sádlíkem, advokátem se sídlem Holečkova 31, Praha 5, proti žalovanému: **Hlavní město Praha**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, zastoupenému Mgr. Bohuslavem Hubálkem, advokátem se sídlem Těšnov 1/1059, Praha 1, ve věci ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 10. 2009, č. j. 10 Ca 78/2008 – 41,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Stěžovatel v žalobě navrhl, aby soud žalovanému uložil povinnost odstranit důsledky nezákonného zásahu a obnovit stav před ním tak, že osobní vozidlo žalobce tov. zn. Mercedes typ 124, 300D, reg. zn. x., vrátí do tří dnů po právní moci rozsudku na místo, odkud bylo dne 25. 3. 2008 k pokynu strážníka Městské policie Hl. města Praha odtaženo. Městský soud v Praze ze správního spisu zjistil následující:

Dne 25. 3. 2008 ve 22.10 hod. byl sepsán odtahovou službou provozovatele Hl. města Prahy zastoupeným Správou služeb Městské policie Hl. města Prahy protokol o odtažení motorového vozidla stěžovatele, tov. zn. Mercedes, reg. zn. x., z ulice Královodvorská 9 v Praze 1 na základě rozhodnutí strážníka Městské policie. Před odtažením vozidla byla pořízena fotodokumentace, z níž je zřejmé, že vozidlo bylo zaparkováno na vyhrazeném parkovišti v ulici Královodvorská 9 v Praze 1 označeném svislou dopravní značkou IP 12 – „Vyhrazené parkoviště RESERVÉ“ s dodatkovou tabulkou s textem „08 – 06 h. s platnou parkovací kartou, 06 – 08 bez omezení, OBLAST 1“.

Dne 26. 3. 2008 zaslal stěžovatel elektronickou cestou žalovanému přípis, v němž žádal o odstranění protiprávního stavu, tedy vrácení vozidla na místo, odkud bylo odvezeno. Dne 31. 3. 2008 bylo stěžovateli pracovníkem Oddělení kontroly a stížností ředitele Městské policie hl. města Prahy potvrzeno přijetí tohoto podání jako stížnosti na postup strážníka v souvislosti s rozhodnutím o odstranění vozidla. Současně bylo stěžovateli sděleno místo pro vydání odtaženého vozidla. Dne 31. 3. 2008 stěžovatel podal žalobu na ochranu před nezákonným zásahem.

Z úředního záznamu ze dne 1. 4. 2008 č. j. MP-OŘ-1397/2008-01, vyplývá, že dne 25. 3. 2008 prováděla hlídka městské policie svou hlídkovou činnost v ulici Královodvorské v Praze 1. V cca 21.50 hod. si povšimla vozidla reg. zn. x. parkujícího v působnosti dopravní značky IP – 12, v modré rezidentní zóně. Následně bylo zjištěno, že vozidlo není v pátrání a ani mu nebyla vydána platná parkovací karta pro modrou rezidentní zónu. Proto bylo podle ust. § 27 odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 361/2000 Sb.“) rozhodnuto o odstranění vozidla. Vozidlo bylo odtaženo ve 22.10 hod. na parkoviště Těšnov. V úředním záznamu je dále vedeno, že vozidlo bylo evidentně zaparkováno v modré zóně a byla překročena doba povolených tří minut podle ust. § 27 odst. 1 písm. o) zákona č. 361/2000 Sb. Tím bylo porušeno ust. § 4 písm. c) tohoto zákona, čímž došlo ke spáchání přestupku podle ust. § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Dne 2. 4. 2008 vydal Úřad městské části Prahy 1 potvrzení o tom, že na vozidlo reg. zn. x. není platná parkovací karta v databázi klientů.

Dne 3. 4. 2008 byla Oddělením kontroly a stížností Městské policie Hl. města Prahy zpracována zpráva o výsledku šetření stížnosti stěžovatele. Rozhodnutí strážníka Městské policie bylo posouzeno jako oprávněné, postup strážníků byl plně v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními. Nebyly proto shledány zákonné důvody ke zrušení poplatku za odtah vozidla a vrácení vozidla na původní místo. O výsledku šetření byl stěžovatel informován dopisem ředitele Městské policie ze dne 14. 4. 2008.

Městský soud v Praze předně zdůraznil, že v projednávaném případě bylo vozidlo odtaženo na základě ust. § 27 zákona č. 361/2000 Sb., které na rozdíl od ust. § 45 zákona č. 361/2000 Sb. nehovoří o překážce provozu na pozemní komunikaci. Není proto na místě námitka stěžovatele, že vozidlo po odstavení v předmětném místě nemohlo činit překážku silničního provozu, neboť se jednalo o místo výslovně parkování určené.

Na základě zjištěného skutkového stavu dospěl Městský soud v Praze k závěru, že stěžovatel porušil ust. § 27 odst. 1 písm. o) zákona č. 361/2000 Sb., neboť stál na vyhrazeném parkovišti označeném podle ust. § 12 odst. 1 písm. m) vyhlášky č. 30/2001 Sb. a zároveň překročil dobu zastavení a stání, tj. dobu tří minut. Bylo proto v kompetenci strážníka městské policie a v souladu s ust. § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. rozhodnout o odstranění vozidla s tím, že vozidlo bude odstraněno na náklad jeho provozovatele, tj. stěžovatele. Zásah v projednávané věci tedy nebylo možné posoudit jako nezákonný. Co se týče námitky stěžovatele, že policií dosud nebyl přestupek projednán, Městský soud v Praze přisvědčil žalovanému v tom, že řízení o přestupku je samostatným řízením a je v kompetenci jiného orgánu, tedy Policie ČR. Ta vede řízení o přestupku nezávisle na provedeném zásahu.

Městský soud v Praze má dále za to, že zásah byl ukončen umístěním vozidla stěžovatele na odtahové parkoviště, kde městská policie předala vozidlo jinému subjektu a stěžovatel byl písemně uvědoměn o místě, kde je vozidlo umístěno. Stěžovatel tak neztratil možnost vozidlo užívat, neboť si je mohl na základě sdělení žalovaného z odtahového parkoviště kdykoliv vyzvednout. Jediným a bezprostředním důsledkem zásahu tak bylo pouze přechodné omezení možnosti stěžovatele vozidlem disponovat. Skutečnost, že je stěžovatel nucen zaplatit náklady spojené s odtažením vozidla a jeho umístěním na odstavném parkovišti, není bezprostředním důsledkem zásahu. Předmětem zásahu byl odtah vozidla stěžovatele, nikoliv jeho finanční prostředky. Stěžovatel má k dispozici jiné prostředky, jimiž se může domáhat nápravy ve vztahu k jemu vzniklým nákladům, a to cestou civilního soudnictví. Zde Městský soud v Praze odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 7. 2008, III. ÚS 130/06. V případě, že by vozidlo stěžovatele bylo znovu v budoucnosti odtaženo, nejednalo by se o opakování zásahu, ale o zásah nový na původním zásahu zcela nezávislý.

Tvrzení stěžovatele, že jeho manželka vozidlo odstavila na vyhrazeném parkovišti z důvodu změny jejího zdravotního stavu, Městský soud v Praze posoudil jako irelevantní. Stejně tak odmítl námitku, že jakékoliv tvrzení o ověřování vydání oprávnění k parkování nebo stání vozidla v tzv. „modré zóně“ je nesmyslné za situace, kdy v této zóně může parkovat každý. Městský soud v Praze poukázal na ust. § 23 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 13/1997 Sb.“), které stanoví, že obec může pro účely organizování dopravy na svém území v nařízení vymezit oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy, přičemž v nařízení obec stanoví způsob placení sjednané ceny a způsob prokazování jejího zaplacení. Na základě uvedeného Městský soud v Praze žalobu podle ust. § 87 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Z předložené fotodokumentace místa, kde bylo vozidlo odstaveno, je podle stěžovatele zřejmé, že vozidlo nemohlo tvořit překážku silničního provozu, neboť stálo v zóně parkování, tedy v místě výslovně k parkování určeném. Nebyly tudíž dány podmínky pro pokyn k jeho odtažení. Stěžovatel dále namítl, že strážník o odtažení vozidla nerozhodl na podkladě ust. § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., ale na základě svého závěru, že byl spáchán přestupek porušením ust. § 27 odst. 1

písm. o) zákona č. 361/2000 Sb. Takový závěr však přijal za situace, kdy nic nevěděl o okolnostech ani důvodech odstavení vozidla. Stěžovatel má za to, že prověření, zda dotčené vozidlo má oprávnění parkovat v tzv. parkovací zóně, není možné za situace, kdy si parkovací kartu může koupit každý. Pouhé opomenutí či nevyznačení karty nemůže vést samo o sobě k závěru, že vozidlo neoprávněně parkuje na vyhrazeném parkovišti. Nákup karet nelze ověřit žádným dotazem v evidenci. Parkovací zóny nejsou určeny pro tzv. rezidenty, tedy osoby bydlící v dané zóně, ale pro každého, do zaplatí stanovenou cenu buď paušálně nebo hodinovým poplatkem. Nejedná se tedy o vyhrazené parkoviště pro konkrétní osoby.

Podle stěžovatele není zřejmé, na jak rozsáhlou oblast se dopravní značka „Vyhrazené parkoviště“ vztahuje. Je proto možné ji chápat jako rezervaci jednoho konkrétního místa. Dodatková tabulka umístěná pod dopravní značkou nic bližšího o rozsahu rezervovaného místa neříká, její údaje jsou podle stěžovatele zmatečné a nejednoznačné. Dodatková tabulka navíc nemá oporu v zákoně ani v citované vyhlášce. V ust. § 23 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb., které stanoví povinnost označení místa dopravní značkou podle zvláštního právního předpisu, je přímo odkázáno na zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Tento zákon však žádnou takovou úpravu dopravního značení ke dni 25. 3. 2008 neosahuje. Jestliže obec předmětné místo osadila dopravním značením podle vyhlášky č. 30/2001 Sb., použila dopravní značení jiné, než předpokládá zákonné ustanovení, o které opřel svůj závěr Městský soud v Praze. Současně použila dopravní značení ve formě dodatkové tabulky, kterou obecně závazný předpis nezná ani neupravuje.

Stěžovatel zastává názor, že pokud byla respektována povinnost účastníka provozu na pozemních komunikacích přizpůsobit chování svému zdravotnímu stavu podle ust. § 4 písm. a) a § 5 odst. 2 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., nemohlo dojít k neoprávněnému stání na vyhrazeném parkovišti. Stěžovatel pak nesouhlasí s tím, že pro danou věc není podstatný výsledek řízení o údajném přestupku. Právě toto řízení mělo prokázat, zda skutečně bylo vozidlo na daném místě odstaveno v rozporu se zákonem a stálo zde tedy neoprávněně. Pokud soud takový závěr přijal, aniž by samotné rozhodnutí ve věci existovalo, a aniž by se zajímal o okolnosti, za kterých bylo vozidlo na vyhrazeném parkovišti odstaveno, posoudil věc po právní stránce nesprávně a bez dostatečného zjištění skutkového stavu. Stěžovatel dále poukázal na to, že Městský soud v Praze zcela pominul skutečnost, že ust. § 27 odst. 1 písm. o) zákona č. 361/2000 Sb. umožňuje zastavení a stání na vyhrazeném parkovišti za situace, kdy nedojde k omezení řidičů vozidel, pro které je parkoviště vyhrazeno.

Co se týče otázky trvání zásahu, stěžovatel ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Aps 1/2005 - 82 dovodil, že nezákonný zásah trvá za předpokladu, kdy je vozidlo blokováno na tzv. odstavném parkovišti. Orgán městské policie sice může za zákonem předvídaných podmínek nařídit odtah vozidla, nicméně tento orgán nemá žádnou pravomoc předat vozidlo třetí osobě k úschově či parkování. Pokud byl žalovaný schopen nařídit odtažení vozidla, musí být schopen i odstranit důsledky tvrzeného nezákonného zásahu tak, že vozidlo vrátí na místo, odkud bylo odtaženo. V případě trvání zásahu pouze po dobu, kdy je vozidlo odváženo na odtahové parkoviště, by proti němu byla vyloučena jakákoliv účinná obrana.

Podle stěžovatele měla Městská policie Hl. města Prahy postupovat v souladu se zásadou přiměřenosti. Dispozice s majetkem soukromé osoby by měla být teprve krajním prostředkem, jak dosáhnout nápravy protiprávního stavu. Existuje řada jiných prostředků, zejména prostředků bránících v odjezdu vozidla, která jsou nesporně mírnější formou, jak zjistit okolnosti dané věci a pak o věci rozhodnout. Právo rozhodnout o odtažení vozidla není a nemůže být absolutní. Ani městská policie nemůže nechat odtáhnout na odtahové parkoviště každé vozidlo, které parkuje v tzv. parkovacích zónách bez karty.

Závěrem stěžovatel namítl, že Městský soud v Praze pochybil, jestliže přijal za prokázané, že vozidlo bylo na vyhrazeném parkovišti odstaveno neoprávněně, aniž provedl navrhované výslechy svědků. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 Aps 1/2005, na který stěžovatel odkázal, se vztahuje k ust. § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., neříká však nic o tom, za jakých podmínek je nezákonným zásahem odtah vozidla provedený podle zcela jiného zákonného ustanovení. Ustanovení § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. navíc ke dni vydání tohoto rozsudku neexistovalo. Žalovaný odstranění vozidla nikdy odkazem na ust. § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. ani tvrzením, že tvořilo překážku silničního provozu, nezdůvodňoval. Žalovaný dále odmítl námitku stěžovatele, že důvodem pro odtažení vozidla byl závěr strážníka městské police o spáchání přestupku. Pravomoc strážníka obecní policie k odstranění vozidla není vázána na podmínku, že byl přestupek spáchán. Pro posouzení zákonnosti zásahu tak není rozhodné, zda se řidič ponecháním vozidla na vyhrazeném parkovišti přestupku dopustil.

Z nařízení Hlavního města Prahy č. 11/2007 vyplývá, že k prokázání zaplacení sjednané ceny za užití místní komunikace ke stání vozidla je třeba umístit platnou parkovací kartu nebo platný parkovací lístek na viditelném místě za předním sklem vozidla. Neoprávněnost stání vozidla lze tudíž prověřit na místě samém a strážníci městské policie tak také v posuzovaném případě před rozhodnutím o odstranění vozidla učinili. K námitce stěžovatele, že se nejednalo o vyhrazené parkoviště pro konkrétní osoby, jelikož v tzv. modré zóně může parkovat každý, kdo zaplatí parkovací poplatek 120 Kč za 2 hodiny, žalovaný uvedl, že v souladu s ust. § 23 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. i s nařízením Hlavního města Prahy č. 11/2007, je obec oprávněna v nařízení vymezit jak místní komunikace, resp. jejich úseky, které lze užít po zaplacení sjednané ceny jednak ke stání vozidel tzv. rezidentů a jednak ke stání jakýchkoli vozidel na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin. Argument stěžovatele, že v ust. § 23 odst. 2 je odkázáno na zákon č. 12/1997 Sb., který však žádnou úpravu dopravního značení neobsahuje, žalovaný odmítl s tím, že poznámky pod čarou obsažené v právním předpisu nejsou právně závazné, v mnoha právních předpisech odkazují na již zrušené právní předpisy. Automaticky se pak použije aktuálně platná a účinná právní úprava dané problematiky, aniž by bylo třeba poznámku pod čarou novelizovat. Zvláštním právním předpisem ve smyslu ust. § 23 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb. je v současnosti zákon č. 361/2000 Sb. a jeho prováděcí vyhláška č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích (dále jen „vyhláška č. 30/2001 Sb.“). Předmětné parkoviště bylo označeno svislou dopravní značkou IP 12 RESERVÉ v souladu

s ust. § 12 odst. 1 písm. m) této vyhlášky. Podle ust. § 6 odst. 3 vyhlášky zákaz, omezení nebo příkaz vyplývající ze svislé dopravní značky končí na vzdálenější hranici nejbližší křižovatky, pokud není dříve ukončen jinak. Není tedy důvodná ani námitka stěžovatele, že nebylo zřejmé, jak rozsáhlou oblast použitá dopravní značka vymezuje.

Co se týče otázky trvání zásahu, žalovaný uvádí, že v současné době není stěžovatel provedeným zásahem ani jeho důsledky omezován v užívání své věci, neboť byl opakovaně vyrozuměn o možnosti si své vozidlo převzít, resp. byl vyzván, aby si vozidlo převzal. Podle žalovaného by bylo absurdní, aby stěžovatel tím, že vozidlo nepřevezme, sám rozhodoval o tom, že zásah správního orgánu bude trvat i nadále. Skutečnost, že je stěžovatel povinen zaplatit náklady spojené s odstraněním vozidla a jeho umístěním na odtahovém parkovišti, není důsledkem zásahu ve smyslu ust. § 82 s. ř. s. Žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta a stěžovateli uloženo nahradit žalovanému náklady řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze z hlediska uplatněného stížního bodu, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Vzhledem k tomu, že skutkový základ rozsudku Městského soudu v Praze nebyl mezi účastníky sporný, a Nejvyšší správní soud jej považuje za dostatečně zjištěný, vycházel z něj sám i v řízení o kasační stížnosti.

Soudní řád správní zavedl ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu jako institut ochrany před nezákonným jednáním správního orgánu. Jak již uvedl Nejvyšší správní soud ve věci sp. zn. 2 Afs 17/2003, definici zásahu zákon neobsahuje, zásah vymezuje velmi obecně a široce. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného) pokynu či příkazu. Kromě neformálnosti samotného zásahu je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah“).

Ochrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li - a to kumulativně, tedy zároveň, splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka), přičemž „zásah“ v širším smyslu nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování „zásahu“ (6. podmínka). Není-li byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.

V souladu s ust. § 86 s. ř. s. zjistí-li soud, že po podání žaloby již zásah ani jeho důsledky netrvají a nehrozí opakování zásahu, zastaví řízení. Je tedy zřejmé, že cílem popsaného prostředku právní ochrany není „morální zadostiučinění“ vyslovením nezákonnosti zásahu veřejné moci, ani nahrazení existujících prostředků ochrany. Jde o ochranu před zásahem, který bezprostředně a přímo trvá nebo hrozí a kterému je nutno v případě, že je nezákonný, nutno zabránit, tj. zakázat jej vydáním konstitutivního rozhodnutí (§ 87 odst. 2 věta první s. ř. s.) a tím jej právně v daném okamžiku nebo pro futuro znemožnit.

Nejvyšší správní soud úvodem podotýká, že otázkou trvání zásahu se měl Městský soud v Praze s ohledem na ust. § 86 s. ř. s. zabývat nejdříve, tedy nikoli až po samotném vyhodnocení zákonnosti zásahu. Městský soud v Praze přitom dospěl k závěru, že zásah byl ukončen již umístěním vozidla na odtahové parkoviště a uvědoměním stěžovatele o tom, kde si může vozidlo vyzvednout.

S tímto posouzením se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Jak již bylo uvedeno výše, zásah spočívá v tom, že dotčená osoba je povinna na jeho základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět. V projednávané věci stěžovatel nepochybně mohl vozidlo kdykoli vyzvednout, to však bylo spojeno s uhrazením určité částky, tedy nákladů spojených s odtažením vozidla a jeho umístěním na odstavném parkovišti. Musel by tedy nejprve vykonat určitou povinnost, aby omezení jeho vlastnického práva bylo ukončeno. Nelze proto přisvědčit argumentaci žalovaného, že bylo zcela na vůli stěžovatele, zda zásah bude nadále trvat, neboť zaplacení požadovaných nákladů jistě jeho vůlí nebylo. V užívání své věci tak byl touto podmínkou nepochybně omezen.

Situace je zde odlišná od té, jíž se Nejvyšší správní soud zabýval ve věci sp. zn. 8 Aps 1/2005, neboť zde již byla předmětná částka uhrazena a provozovatel vozidla s ním volně disponoval. Případně vzniklé škody vyplývající z nesprávného úředního postupu, za který je možné nezákonný zásah považovat, se pak mohl domáhat cestou civilního soudnictví. Zdánlivě nepatrná rozdílnost skutkového stavu obou případů spočívající v tom, zda si provozovatel vozidla toto vyzvedl a uhradil stanovenou částku, se z hlediska právního posouzení projevuje v tom, zda důsledky zásahu stále trvají či nikoli, a zda lze tedy poskytnout soudní ochranu před případným nezákonným zásahem orgánu veřejné moci. Nejvyšší správní soud zde poukazuje na usnesení Ústavního soud ze dne 30. 7. 2008, III. ÚS 130/06, v němž se sice Ústavní soud zabýval otázkou, zda je v kompetenci správního soudu i náprava tzv. ostatních důsledků protiprávního zásahu, zde tedy škody vzniklé zaplacením příslušného poplatku, současně však zde poznamenal, že v případě, kdy je důsledkem předmětného zásahu odtažení vozidla stěžovatele a jeho umístění na odtahové parkoviště, tedy omezení stěžovatele jako vlastníka v užívání věci, lze si představit, že soud za účelem jeho nápravy taktéž přikáže správnímu orgánu vrátit stěžovateli jeho vozidlo. Z uvedeného lze dovodit, že i Ústavní soud vycházel z toho, že za situace, kdy je vozidlo umístěno na odtahovém parkovišti, zásah trvá.

Při posouzení zákonnosti zásahu uvážil Nejvyšší správní soud takto:

Nejvyšší správní soud předně odmítl jako zcela nepřípadnou argumentaci stěžovatele, že odstranění vozidla bylo nezákonné, neboť vozidlo netvořilo překážku

silničního provozu. Z úředního záznamu ze dne 1. 4. 2008 jednoznačně vyplývá, že odstranění vozidla bylo provedeno na základě ust. § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb., které umožňuje odstranění vozidla stojícího neoprávněně na vyhrazeném parkovišti. Městská policie svůj zásah nikdy nezdůvodňovala tím, že vozidlo tvořilo překážku provozu na pozemní komunikaci. Ustanovení § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. tedy vůbec nebylo v projednávané věci aplikováno. Nejvyšší správní soud zde poznamenává, že ust. § 27 odst. 5 a ust. § 45 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. zcela nezávisle upravují dvě různé situace, kdy lze provést odstranění vozidla na náklad jeho provozovatele.

Stěžovatel dále argumentoval tím, že podle ust. § 27 zákona č. 361/2000 Sb. je možné stát na vyhrazeném parkovišti, pokud tímto nejsou omezeni řidiči vozidel, pro něž je parkoviště vyhrazeno. Zde je nutno zdůraznit, že jednou z kumulativních podmínek vymezených v tomto ustanovení pro stání na vyhrazeném parkovišti bez uhrazení poplatku je skutečnost, že stání nepřekročilo dobu tří minut. Tato podmínka však v daném případě splněna nebyla, neboť podle úředního záznamu ze dne 1. 4. 2008 vozidlo stěžovatele v místě stálo nejméně od 21.50 hod do 22.10 hod.

Stěžovatel dále namítl, že použité dopravní značení nebylo provedeno podle ust. § 23 zákona č. 13/1997 Sb. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení musí být místní komunikace nebo jejich určené úseky, které jsou vymezeny jako vyhrazené parkoviště, označeny příslušnou dopravní značkou podle zvláštního právního předpisu. V poznámce pod čarou je pak odkázáno na zákon č. 12/1997 Sb., o bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, a vyhlášku č. 99/1989 Sb. Jak uvádí stěžovatel, zákon č. 12/1997 Sb. úpravu dopravního značení k 25. 3. 2008 již neobsahoval, vyhláška č. 99/1989 Sb. byla zrušena vyhláškou č. 30/2001 Sb. V současné době je zvláštním právním předpisem upravujícím dopravní značení zákon č. 361/2000 Sb. a vyhláška č. 30/2001 Sb. Nejvyšší správní soud zde podotýká, že ačkoli poznámka pod čarou uvedená v zákoně slouží jako interpretační pomůcka, není právně závazná (viz Filip, J. Poznámky pod čarou jako problém legislativy a judikatury. Právní zpravodaj - Časopis pro právo a podnikání, říjen 1999, s. 7 – 8, nález Ústavního soudu ČR ze dne 30. 11. 1999, sp. zn. II. ÚS 485/98, č. 173/1999 Sb. ÚS, dále obdobně např. nálezy ze dne 2. 2. 2000, sp. zn. I. ÚS 22/99, č. 14/2000 Sb. ÚS, a ze dne 22. 10. 1996, sp. zn. III. ÚS 277/96, č. 109/1996 Sb. ÚS). Žalovaný i Městský soud v Praze tak správně postupovaly podle účinné právní úpravy.

Podle ust. § 12 odst. 1 písm. m) vyhlášky č. 30/2001 Sb., které vymezuje dopravní značku "Vyhrazené parkoviště" (č. IP 12), jsou údaje o tom, pro koho je parkoviště vyhrazeno, například název organizace, státní poznávací značka, symbol označení č. O 1, a popřípadě v jaké době, uvedeny na dodatkové tabulce. Tyto údaje mohou být uvedeny i na značce místo nápisu, například "RÉSERVÉ", "TAXI", "BUS". V předmětném místě byla dopravní značka doplněna dodatkovou tabulkou "Text" (č. E 12), uvedenou v ust. § 15 odst. 1 písm. n) vyhlášky č. 30/2001 Sb., podle něhož tato omezuje nebo doplňuje platnost značky, pod kterou je umístěna, vhodným nápisem, případně symbolem. Podle názoru Nejvyššího správního soudu dodatková tabulka v projednávaném případě zcela jednoznačně a srozumitelně vymezila, kdy je možné na vyhrazeném parkovišti stát pouze s platnou parkovací kartou. Užité dopravní značení tak bylo zcela v souladu s příslušnými právními předpisy.

Co se týče rozsahu platnosti tohoto dopravního značení, podle ust. 6 odst. 5 vyhlášky 30/2001 Sb. není-li způsob a uspořádání dovoleného stání vyznačen vodorovnými dopravními značkami, nebo není-li platnost dopravních značek č. IP 11a "Parkoviště" až č. IP 13c "Parkoviště s parkovacím automatem" ukončena jiným způsobem, končí platnost dopravní značky č. IP 11a "Parkoviště" až č. IP 13c "Parkoviště s parkovacím automatem" 5 m před hranicí nejbližší křižovatky. Je tedy nepřípustná argumentace stěžovatele, že nebylo zřejmé, v jakém rozsahu dopravní značka vyhrazené parkoviště vymezuje. Stěžovatel se totiž nemůže vymlouvat na neznalost právního předpisu.

Ustanovení § 23 zákona č. 13/1997 umožňuje obci vymezit oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy jednak ke stání vozidel tzv. rezidentů, tedy vozidel provozovaných právnickými nebo fyzickými osobami za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu, které mají sídlo nebo provozovnu ve vymezené oblasti hlavního města Prahy, nebo vozidel fyzických osob, které mají místo trvalého pobytu nebo jsou vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti hlavního města Prahy, a jednak ke stání jakýchkoli vozidel na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin. Vymezení místních komunikací a jejich určených úseků, které lze užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy, pak bylo v Hlavním městě Praze provedeno nařízením hlavního města Prahy č. 11/2007 zcela v souladu s tímto ustanovením. Byť lze tedy přisvědčit námitce stěžovatele, že se nejednalo o vyhrazené parkoviště pro určité osoby, neboť zde po zaplacení poplatku mohl zaparkovat každý, je podstatné, že stěžovatel zaplacení sjednané ceny neprokázal a podmínku pro stání na předmětném vyhrazeném parkovišti tak nesplnil. Podle § 5 nařízení hlavního města Prahy č. 11/2007, které na základě ust. § 23 zákona č. 13/1997 Sb. stanoví způsob placení sjednané ceny a způsob prokazování jejího zaplacení, se zaplacení sjednané ceny prokazuje umístěním platné parkovací karty nebo platného parkovacího lístku z parkovacího automatu po dobu stání silničního motorového vozidla na viditelném místě za předním sklem vozidla tak, aby byly veškeré údaje v dokladu čitelné z vnějšku vozidla. Stěžovatel takto neučinil, z úředního záznamu ze dne 1. 4. 2008 pak vyplývá, že strážníci městské policie na místě ověřili, zda k vozidlu byla vydána platná parkovací karta. Tato skutečnost byla ověřena dotazem na Úřad městské části Praha 1, jak vyplývá z potvrzení ze dne 2. 4. 2008. Tvrzení stěžovatele, že nelze prověřit, zda má vozidlo oprávnění parkovat v tzv. parkovací zóně, za situace, kdy si parkovací kartu může koupit každý, tak není opodstatněné.

Nejvyšší správní soud sice přisvědčil námitce stěžovatele, že strážník nemůže v době rozhodnutí o odstranění vozidla posoudit okolnosti, za nichž k odstavení vozidla na vyhrazeném parkovišti došlo. Současně však zastává názor, že tyto okolnosti jsou z hlediska postupu strážníka podle ust. § 27 odst. 5 zákona č. 361/2000 Sb. zcela nerozhodné. Pro závěr, že vozidlo stálo na vyhrazeném parkovišti neoprávněně, je podstatné pouze to, že zde stálo déle než tři minuty, bez uhrazení požadované ceny za parkování a to v době, kdy byla povinnost uhradit poplatek stanovena. Nejvyšší správní soud pouze v obecné rovině poznamenává, že důvody odstavení vozidla by měly být posouzeny v případném řízení o přestupku v rámci zjišťování zavinění či okolností vylučujících protiprávnost jednání pachatele, a případně i při řešení otázky, zda je provozovatel vozidla povinen uhradit náklady spojené s odtažením vozidla a jeho umístěním na odstavném parkovišti.

Jak poznamenal Ústavní soud v nálezu sp. zn. III. ÚS 150/03, ze dne 6. 11. 2003, závazkový vztah mezi provozovatelem vozidla a osobou, která byla k nucenému odtahu vozidla oprávněna, je ve smyslu § 45 odst. 4 zák. č. 361/2000 Sb. ve spojení s § 489 a § 420 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, založen způsobením škody, jež je dána náklady na odstranění vozidla. Podle ust. § 420 odst. 3 občanského zákoníku se odpovědnosti zprostí ten, kdo prokáže, že škodu nezavinil.

Z výše uvedeného pak vyplývá, že pro posouzení zákonnosti zásahu nemá žádný význam případné rozhodnutí o tom, zda stáním na vyhrazeném parkovišti byl spáchán přestupek. Ačkoli je v úředním záznamu Městské policie Hl. města Prahy ze dne 1. 4. 2008 mj. uvedeno, že popsaným jednáním došlo k naplnění přestupku, jednalo se v podstatě o záznam podezření ze spáchání přestupku. Jak vyplývá z vyjádření žalovaného v rámci soudního jednání, bylo toto oznámeno orgánu příslušnému k projednání přestupku. Řízení o přestupku je tedy na provedeném zásahu zcela nezávislé.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu byly v projednávané věci splněny podmínky pro odstranění vozidla stanovené v ust. § 27 odst. 5 ve spojení s ust. § 27 odst. 1 písm. o) zákona č. 361/2000 Sb. Přiměřenost zásahu je v citovaném ustanovení vyjádřena právě tím, že zde vozidlo stojí déle než 3 minuty. Nejvyšší správní soud pak žádné okolnosti, které by svědčily o nepřiměřenosti zásahu, neshledal. Prvotním účelem odstranění vozidla zde nebylo zjištění okolností dané věci či zabránění odjezdu vozidla, jak dovozoval stěžovatel, nýbrž zajištění, aby mohlo být vyhrazené parkoviště užíváno oprávněnými osobami.

Jestliže stěžovatel namítl, že Městský soud v Praze pochybil, jestliže neprovedl navrhované výslechy svědků, je nutno poukázat na vyjádření stěžovatele v rámci soudního jednání dne 1. 10. 2009, že uvedení svědci měli objasnit, proč řidička (manželka stěžovatele) odstavila vozidlo v daném místě, tedy že tak učinila z důvodu svého zdravotního stavu. Stěžovatel uvedl, že vzhledem k tomu, že tato skutečnost nemá podstatný význam pro rozhodnutí o nezákonnosti zásahu, na výslechu svědků netrvá. Nelze tedy spatřovat pochybení Městského soudu v Praze v tom, že výslechy svědků navržené v žalobě neprovedl, jestliže sám považoval skutkový stav za dostatečně zjištěný.

Ačkoli se Nejvyšší správní soud při posouzení trvání zásahu odchýlil od právního názoru vyjádřeného v rozsudku Městského soudu v Praze, dospěl dále k totožnému závěru, že zásah správního orgánu nelze považovat za nezákonný. Uzavřel proto, že napadený rozsudek Městského soudu v Praze netrpí vadou podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a proto kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 a odst. 7 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, přičemž navrhl, aby mu byla přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v nákladech vynaložených na právní zastoupení. Podle odst. 7 citovaného ustanovení může soud výjimečně rozhodnout, že se náhrada nákladů účastníkům nebo státu zcela nebo zčásti nepřiznává, jsou-li pro to důvody zvláštního zřetele hodné. Důvodem hodným zvláštního zřetele pro výjimečné nepřiznání náhrady nákladů řízení lze ve věcech správního soudnictví spatřovat i skutečnost, že schopnost a povinnost žalovaného hájit své

zájmy v soudním řízení je integrální součástí řádného výkonu veřejné správy, k němuž je tento správní orgán dostatečně vybaven. Nejvyšší správní soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu